

Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/214.08
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia 29 kwietnia 2008 r.

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu za 2007 rok

Wałbrzych, kwiecień 2008 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Ośrodek realizuje również dodatkowe zadania związane z profilaktyką alkoholową i innych uzależnień i prowadzeniem obsługi Miejskiej Komisji Profilaktyki Alkoholowej oraz całość zadań, związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków mieszkaniowych, powierzone Ośrodkowi Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha w kwietniu 1999 r.

W 2007 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wykonywał zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o zatrudnieniu socjalnym, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach wykonywanych zadań Ośrodek realizował również program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na który otrzymał dofinansowanie w postaci dotacji celowej udzielonej przez Wojewodę Dolnośląskiego w wysokości 5.694.300,00 zł. Ponadto Ośrodek zrealizował program wsparcia dla młodzieży przy współdziałaniu wolontariuszy „Wybieram swoją przyszłość” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, którego głównym celem było podniesienie aktywności społecznej i zawodowej młodzieży, przygotowanie jej do podjęcia właściwych decyzji związanych z wyborem szkoły i zawodu, eliminacja barier psychicznych, edukacyjnych i finansowych młodzieży w wieku 15 – 17 lat pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych, słabo uczącej się oraz sprawiającej trudności wychowawcze. Na zlecenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował od czerwca do końca grudnia 2007 roku projekt pn. „Popraw swój świat – program profilaktyki niedostosowania społecznego” adresowany do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ogółem wydatki na zadania realizowane w 2007 roku wyniosły 34.383.894 zł, z tego wg rozdziałów:

1. Zadania zlecone finansowane z budżetu państwa:	- 4.334.246
▪85195 - pozostała działalność	- 1.600
▪85213 - składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	- 293.116
▪85214 - zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - zasiłki stałe	- 3.917.170
▪85228 - usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	- 122.360
2. Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu państwa	- 10.289.466
▪85214 - zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zasiłki okresowe	- 2.975.166
▪85219 - ośrodki pomocy społecznej	- 1.620.000
▪85295 - pozostała działalność	- 5.694.300
3. Zadania zlecone na podstawie porozumienia	- 60.000
▪85295 - pozostała działalność	- 60.000
4. Zadania finansowane z budżetu gminy	- 19.597.669
▪85153 - zwalczanie narkomanii	- 60.000
▪85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi	- 792.283
▪85202 - domy pomocy społecznej	- 1.549.331

▪85202 - ośrodki wsparcia	-	275.867
▪85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	-	4.666.711
▪85215 – dodatki mieszkaniowe	-	8.572.851
▪85219 – ośrodki pomocy społecznej	-	3.254.014
▪85228 - usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	426.611
5. Zadania współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego	-	102.512
▪85418 - Przeciwdziałanie i ograniczanie skutków patologii społecznej	-	102.512

I. Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu udziela pomocy finansowej w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych. Pomoc materialna stanowi formę wsparcia rodziny i ma na celu uzupełnianie dochodów wszędzie tam, gdzie własnymi siłami i możliwościami korzystający z pomocy społecznej nie są w stanie sami zaspokoić swoich podstawowych potrzeb. Zadania pomocy społecznej zgodnie z ustawą dzielą się na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane z budżetu państwa oraz zadania własne gminy finansowane z budżetu gminy, przy czym niektóre zadania własne dofinansowywane są przejściowo z budżetu państwa.

Liczba osób korzystających w roku 2007 ze świadczeń w podziale na źródło finansowania

2007 r.	Liczba osób którym wydano decyzję	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zadania zlecone	1 274	1 211	2 096
Zadania własne	8 557	5 771	14 335
Rzeczywista liczba korzystających bez względu na formę i źródło finansowania	8 692	5 858	14 508

W 2007 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej nabywały osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji z powodu ubóstwa, których dochód netto nie przekraczał wysokości kryterium dochodowego wynoszącego:

- na osobę w rodzinie 351 zł
- na osobę samotnie gospodarującą 477 zł

Pomocy udzielano osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

ZADANIA ZLECONE – finansowane z budżetu państwa

Rodzaj świadczenia	Kwota środków z budżetu państwa	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń
Zasiłki stałe	3 917 170	1 262	12 198
Składki zdrowotne	293 117	782	9 414
Specjalistyczne usługi opiek.	122 360	17	12 118
Razem	4 332 647	1 274	x

Zasiłki stałe wypłacano 1 262 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym 816 osobom samotnym i 446 w rodzinach. Zasiłki przyznawane były w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem. W sumie przyznano zasiłki na kwotę 3 917 170 zł.

Dodatkowo za 782 osób nie posiadających innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego opłacono **składki zdrowotne** na sumę 293 117 zł.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 17 osób z zaburzeniami psychicznymi na łączną kwotę 122 360 zł. Usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności, świadczył Polski Czerwony Krzyż - Oddział w Wałbrzychu.

ZADANIA WŁASNE - finansowane z budżetu gminy i dofinansowywane z budżetu państwa

Rodzaj świadczenia	Kwota środków własnych	Kwota dofinansowania z budżetu państwa	Kwota środków razem	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie
Zasiłki okresowe	x	2 975 166	2 975 166	3 893

Schronienie	275 868	x	275 868	113
Pogrzeby	110 298	x	110 298	37
Usługi opiekuńcze	426 611	x	426 611	384
Posiłki	406 412	714 919	1 121 331	2 483
Zasiłki na dożywianie	2 415 911	4 979 381	7 395 292	5 475
Zasiłki celowe	1 734 091	x	1 734 091	x
Domy pomocy społ.	1 549 331	x	1 549 331	134
Razem	6 918 522	8 669 466	15 587 988	x

Zasiłki okresowe przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego - przyznano 3 893 osobom na kwotę 2 975 166 zł. Wysokość zasiłków wynosiła w 2007 roku 35% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby samotnie gospodarującej i 25% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem rodziny, większość osób otrzymała zasiłki z tytułu bezrobocia.

Posiłki w ramach środków własnych oraz dofinansowania programu rządowego opłacono dla 2 483 osób, na łączną kwotę 1 121 331 zł, w tym dla 2 295 dzieci na kwotę 1 067 746 zł.

Pogrzeby - sprawiono 37 osobom na łączną kwotę 110 298 zł.

Schronienie – zapewniono łącznie 113 osobom w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych w Wałbrzychu oraz 4 osobom opłacono pobyt w noclegowniach na terenie kraju na kwotę 275 868 zł.

Zasiłki celowe przyznawane były na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego. W przyjętych zasadach ustalono, że niezbędnymi potrzebami bytowymi są: dofinansowanie do ogrzewania mieszkań, zakupu leków i kosztów leczenia przy długotrwałej chorobie lub niepełnosprawności oraz opłaty za wyrobienie dowodów osobistych i fotografii. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach udzielano również pomocy na inne niż wymienione potrzeby:

- osobom starszym, samotnym lub z rodziną, która nie może pomóc,
- niepełnosprawnym ze stwierdzonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym szczególnie chorym psychicznie,
- rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi,
- rodzinom niepełnym z małoletnimi dziećmi (do 3 roku życia),
- rodzinom wielodzietnym (3 i więcej dzieci w wieku szkolnym),
- jeśli występują inne okoliczności wymagające szczególnej ochrony np. w sytuacji kryzysowej lub gdy pomoc rokuje duże szanse na stabilizację, poprawę sytuacji rodziny.

Zasiłki celowe w łącznej kwocie 1 734 091 zł przyznano w szczególności na:

opał - 3 583 osobom w kwocie 1 398 813 zł,

dofinansowanie do leków i kosztów leczenia udzielono 685 osobom w kwocie 87 797 zł,

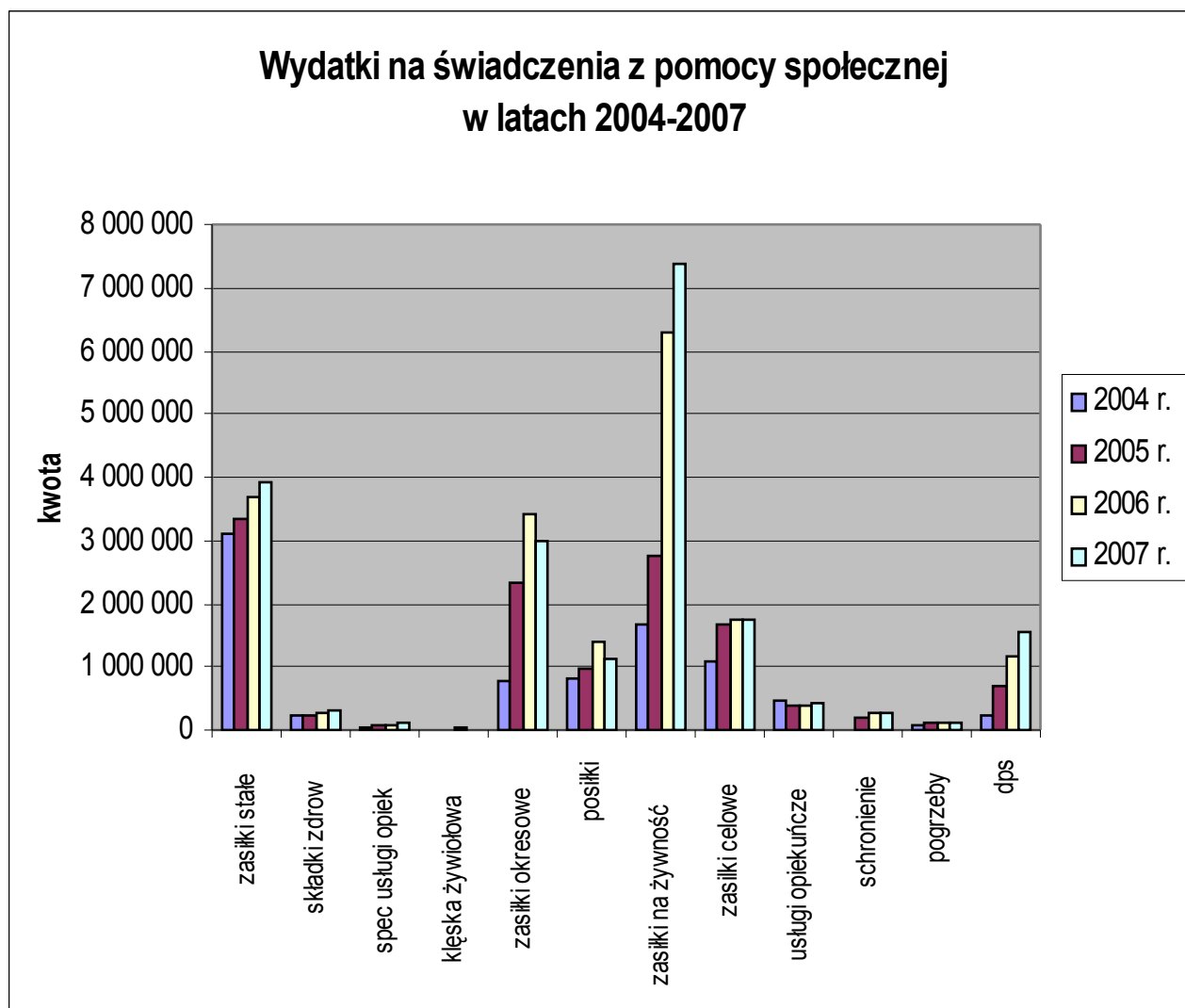
wyrobienie dowodu osobistego dla 1 119 osobom w kwocie 33 570 zł,

zdjęcia do dowodów osobistych otrzymały 923 osoby w kwocie 10 480 zł,

inne cele dla 282 osób w kwocie 203 351 zł.:

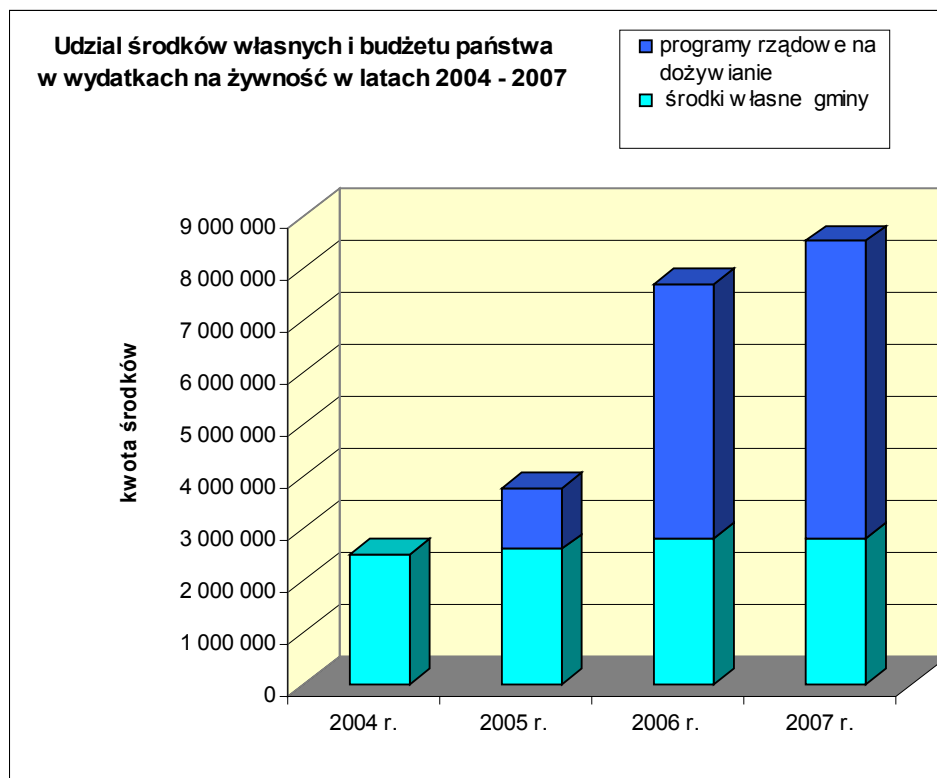
- na odzież,
- na zakup niezbędnych przedmiotów codziennego użytku typu pralka, lodówka, tapczan, biurko, pościel, itp.
- drobne remonty i naprawy – np. na wykładzinę podłogową, malowanie, piece itp.
- inne niezbędne wydatki w szczególnych przypadkach, takie jak koszty przewozu karetką do DPS, dojazd dzieci na kolonie,

pokrycie kosztów zdarzenia losowego dla 1 osoby w kwocie 80 zł.



Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Miejski Ośrodek pomocy Społecznej realizował program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia, poprzez wsparcie finansowe gmin w realizacji zadania własnego w zakresie dożywiania. W roku 2007 objęto programem ogółem 14 095 osób. W wyniku podpisanych porozumień pomiędzy Prezydentem Wałbrzycha, a Wojewodą Dolnośląskim gmina otrzymała dotację celową w wysokości 5 694 300 zł. Na program w skali kraju przeznaczane jest corocznie o 50 mln zł więcej.



W roku 2007 w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" wydatkowano łącznie kwotę 8 516 623 zł, w tym przyznano pomoc w formie zasiłków i posiłków co obrazuje poniższa tabela.

Wydatki na dożywianie w 2007 r.	posiłki	zasiłki	razem
Środki własne	406 412	2 415 911	2 822 323
Dofinansowanie z budżetu państwa	714 919	4 979 381	5 694 300
Suma	1 121 331	7 395 292	8 516 623

Pomoc przyznawana była w formie posiłków oraz świadczeń pieniężnych na zakup posiłków lub artykułów żywnościowych, jeśli dochód nie przekracza 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej tzn. kwoty 526,50 zł na osobę w rodzinie lub kwoty 715,50 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Pomoc finansową w łącznej kwocie 7.395,292 zł. w formie zasiłków celowych na zakup żywności otrzymały 5 233 rodziny, w których żyje 13 475 osób. Zasiłki celowe mają charakter uznaniowy, ale zasadą było przyznawanie w miesiącu jednego świadczenia, wyliczonego w zależności od liczby osób w rodzinie i wysokości dochodu, w kwocie 90 zł na osobę, jeśli dochód nie przekracza 50 % kryterium dochodowego; 60 zł, jeśli dochód wynosi od 51% do 100% kryterium oraz 30 zł, jeśli dochód wynosi od 101 % do 150 % kryterium dochodowego. Pomoc przyznawana jest jedynie na osoby współpracujące w celu wyjścia z trudnej sytuacji, natomiast, jeśli członek rodziny nie współpracuje np. nie wywiązuje się kontraktu lub marnotrawi przyznane środki, pomoc na tę osobę nie jest przyznawana.

Pomoc w formie posiłków otrzymały 2 483 osoby, w tym 2 295 dzieci w wieku szkolnym. Posiłki realizują na podstawie umów ajencji, wyłonieni w drodze przetargów na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych. Wydawanie gorących posiłków zorganizowane jest w 53 punktach na terenie Wałbrzycha. Pomoc w formie gorących posiłków dla osób dorosłych realizowana jest w dwóch punktach w Barze u „Strażaka” w Śródmieściu i stołówce PKPS na Piskowej Górze, natomiast dla dzieci w wieku przedszkolnym w 19 przedszkolach i dwóch żłobkach na terenie Wałbrzycha. Dzieci w wieku szkolnym żywione są w 18 szkołach podstawowych, 9 gimnazjach i 2 zespołach szkół oraz w pojedynczych przypadkach w innych placówkach.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze realizowane były nadal przez Zakład Usług Opiekuńczych w Wałbrzychu, na podstawie umowy z dnia 25 sierpnia 2006 r. obowiązującej do końca 2008 r. Cena usług jest bardzo niska i wynosi za godzinę usługi wykonywanej w dni robocze 3,60 zł, natomiast koszt godziny usługi świadczonej w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych wynosi 4,50 zł. Usługi opiekuńcze jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, świadczone są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożliwości ich zapewnienia przez rodzinę. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ogółem pomocą objęto 384 osoby, a koszt usług wyniósł 426 611 zł. Osoby korzystające z tych świadczeń w zależności od swojej sytuacji materialnej wносиły częściową odpłatność za usługi według zasad ustalonych Uchwałą Nr XL/226/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 30 maja 2005 r.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2007 złożono 75 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej (w 2006 r. - 36). Z roku 2006 oczekiwało 16 osób na umieszczenie, z których 9 umieszczono, a 7 zrezygnowało. Ogółem umieszczono 54 osoby, podczas kiedy w roku 2006 tylko 25 osób. Na dzień 31 grudnia 2007 r. oczekiwało nadal na umieszczenie 19 osób. Ogółem w roku 2007 przebywały w domach pomocy społecznej 134 osoby (w 2006 - 93 osoby), za które poniesiono koszty w łącznej wysokości 1 549 331 zł.

Do domów pomocy społecznej kierowane są tylko osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą funkcjonować samodzielnie w środowisku i którym rodzina oraz gmina nie są w stanie zapewnić pomocy w formie usług opiekuńczych. Od roku 2004 wydatki ponoszone na odpłatność za mieszkańców Wałbrzycha umieszczonych w domach pomocy społecznej bardzo znacząco wzrosły, gdyż zmieniły się zasady odpłatności. Zgodnie z aktualnymi przepisami za mieszkańców, którzy umieszczeni byli przed zmianą przepisów w DPS, koszty ponosi budżet państwa, natomiast koszty pobytu osób umieszczonych w tych domach od 2004 r. ponosi gmina.

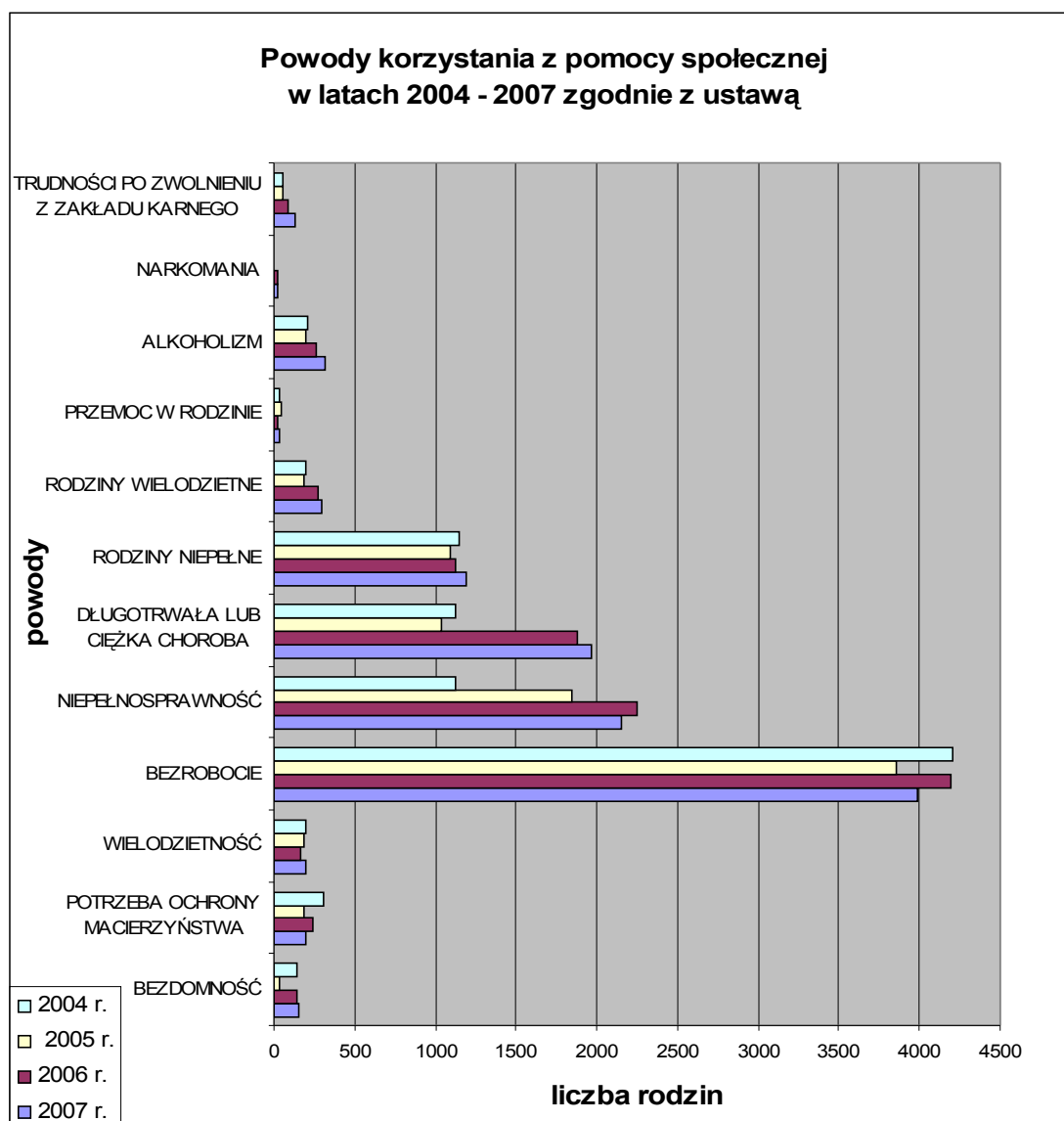
Pobyt mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej w roku 2007.

Lp.	Dom Pomocy Społecznej miejscowość	Liczba osób ogółem w roku	Liczba osób umieszcz onych w 2007r.	Liczba osób, które zmarły	Rezyg nacje	stan na 31.12.2 007 r.
	razem	134	54	22	3	109
1	BASZKÓW	4	1			4
2	BIELSKO BIAŁA	1	1			1
3	BOLKÓW	2	1	1		1
4	BORÓWEK	1				1
5	BRZEŹNICA	3		1		2
6	BYSTRZYCA KŁ	7	1	1		6
7	BYTOM	1		1		0
8	DZIĘGIELÓW	2	1	1		1
9	GORLICE	1				1
10	GORZYCE	1		1		0
11	HENRYKÓW	3	3			3
12	JUGÓW	21	10	2	2	17
13	KOZULA	1				1
14	KOWAL	1			1	0
15	KROŚNICE	1				1
16	LEGNICKIE POLE	1				1
17	LUDWIKOWICE	1	1			1
18	MIECHÓW	1	1			1
19	MIELEC	1				1
20	MILICZ	1				1
21	NIEMCZA FILIA BIELAWY	1				1
22	NOWA RUDA	19	11	2		17
23	OJCÓW	2	1	1		1
24	OSTROWIEC ŚWIĘT.	2				2
25	OBORNIKI ŚLĄSKIE	2	2	2		0
26	PRZASNYSZ	1	1			1
27	ROŚCISŁAWICE	4	2			4
28	SZCZYTNA	4				4
29	ŚCINAWKA DOLNA	11	3	1		10
30	WAŁBRZYCH	22	10	8		14
31	WĄDROŻE - MIERCZYCE	1	1			1
32	WIŚNIOWA GÓRA	1				1
33	WITASZYCE	1	1			1
34	WROCŁAW	1	1			1
35	ZIĘBICE	6				6
36	ZĄBKOWICE	1	1			1

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY.

Na podstawie analizy sprawozdań z realizowanych zadań oraz przeprowadzonych wśród pracowników socjalnych ankiet uzyskano pełniejsze rozeznanie zachodzących zmian.

Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pierwszy raz od dłuższego czasu nie wzrosła. W roku 2007 ogółem skorzystało z pomocy 5 858 rodzin, w których żyje 14 508 osób. Wśród tych osób powody korzystania z pomocy przedstawia poniższa tabela:



Z porównania liczby środowisk korzystających z pomocy społecznej według stanu na dzień 01 stycznia 2007 r. i 01 stycznia 2008 r. wynika, że liczba korzystających z pomocy zmniejszyła się o 762 środowiska. Łącznie przestało korzystać z pomocy w trakcie roku 2 182 środowiska, ale jednocześnie przybyły 1420 nowe środowiska. Na podstawie krótkiego okresu trudno powiedzieć, czy tendencja spadku liczby korzystających będzie się utrzymywać w następnych latach.

Środowiska korzystające z pomocy na dzień 1.01.07 r.	5 219
Środowiska korzystające z pomocy na dzień 1.01.08 r.	4 457
Środowiska, które przestały korzystać z pomocy w 2007 r.	2 182
Środowiska, które doszły w 2007 r.	1 420

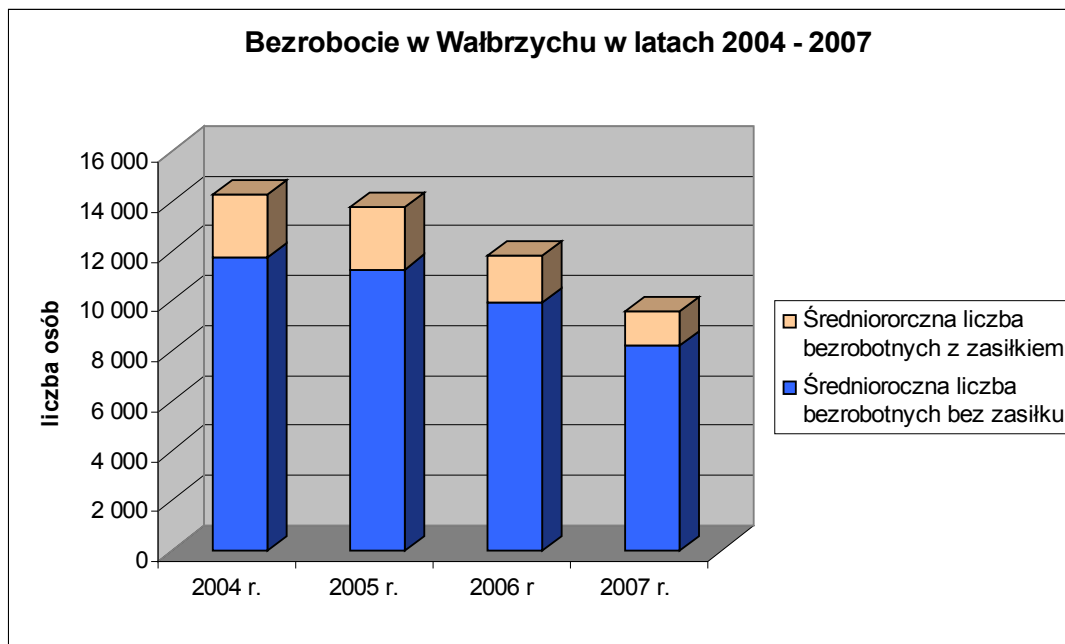
Wysokość wydatkowanych na świadczenia środków finansowych jednak nie zmalała. Uwarunkowane jest to kilkoma względami: między innymi znacznie wzrosła liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, a tym samym wzrosły również koszty odpłatności za pobyt. Wzrosła również wysokość środków na zasiłki stałe i okresowe, które są świadczeniami obligatoryjnymi a ich wysokość ściśle zależy od dochodów. Kolejnym czynnikiem jest wzrost liczby osób korzystających z pomocy w formie dożywiania, których dochód jest wyższy od kryterium dochodowego, ale zgodnie z przepisami kwalifikują się do pomocy, gdyż dochód nie przekracza 150 % tego kryterium. Z przeprowadzonej za ubiegły rok analizy wynika, że ok. 800 rodzin korzystało z pomocy na dożywianie w kwocie 333 330 zł. przy dochodzie powyżej 100% kryterium dochodowego. Możliwość udzielania im wsparcia wynikała ze znacznego zwiększenia wysokości dotacji.

Najczęściej występującym powodem trudnej sytuacji życiowej klientów MOPS jest jednak nadal bezrobocie mimo, że liczba osób korzystających z powodu bezrobocia jest niższa niż w latach ubiegłych.

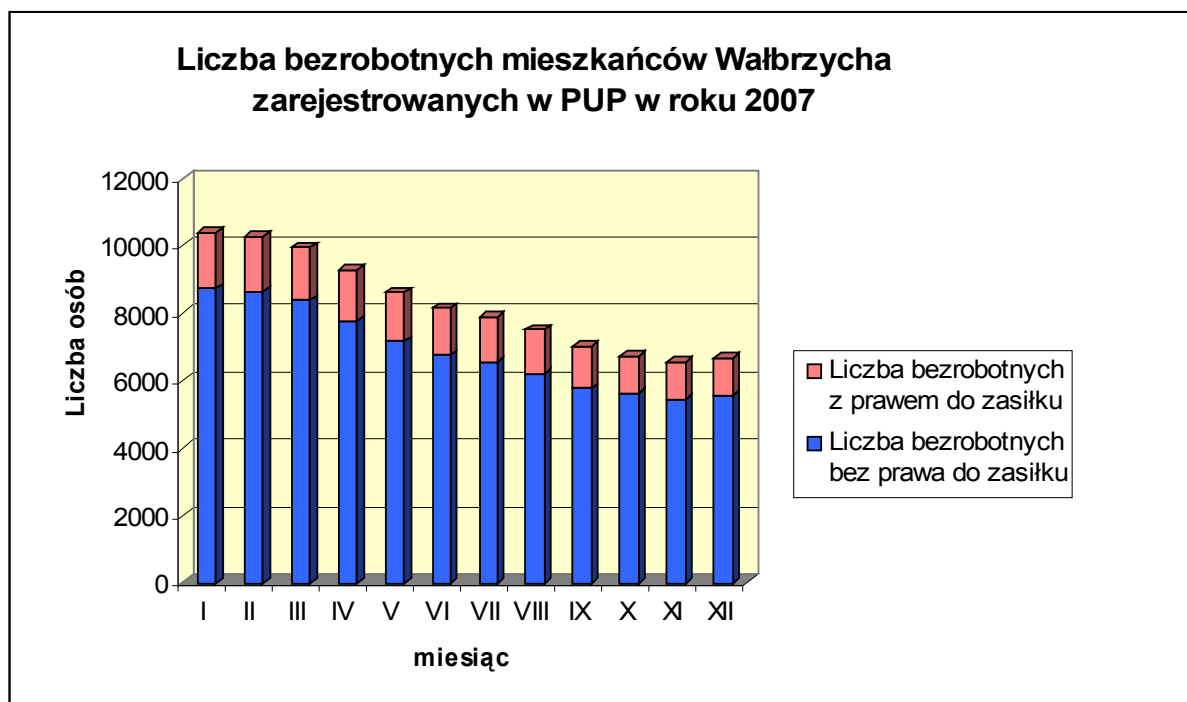
ROK	Liczba rodzin objętych pomocą MOPS z powodu bezrobocia
2004	3 851
2005	4 210
2006	4 192
2007	3 989

Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy znacznie zmalała zarówno ze względu na:

- powstanie nowych miejsc pracy,
- podjęcie stałego zatrudnienia,
- podjęcie okresowego zatrudnienia,
- wyjazdy za granicę, głównie ludzi młodych.



Sytuacja uległa radykalnej poprawie dopiero w drugiej połowie roku 2007. Pracownicy Ośrodka nawiązali ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu w zakresie przepływu informacji.



Pierwszy raz pojawiła się na tak dużą skalę możliwość znalezienia zatrudnienia dla podopiecznych Ośrodka. Zadziałało również zawieranie kontraktów socjalnych oraz restrykcyjne rozliczanie z poszukiwania zatrudnienia

Zwiększone szanse uzyskania zatrudnienia dotyczyły jednak tylko tej grupy klientów, którzy mieli faktyczne problemy ze znalezieniem zatrudnienia, natomiast większość osób ma inne problemy, w tym przede wszystkim ze względu na:

- niskie wykształcenie,
- wiek po 50 roku życia,

- „zły wygląd”, odstrasżający potencjalnych pracodawców,
- małą mobilność i wytrwałość w poszukiwaniu pracy,
- samotne wychowywanie dzieci,
- brak umiejętności poszukiwania pracy,
- nadużywanie alkoholu, w tym także przez kobiety,
- porzucanie pracy i zrzucanie odpowiedzialności na innych,
- uzależnienie od korzystania z pomocy społecznej.

Jednocześnie zauważa się wzrost grupy osób starszych, chorych, w tym zaburzonych psychicznie, szczególnie w rejonie Piaskowej Góry i Podzamcza, a w związku z tym wzrost liczby usług opiekuńczych i skierowań do domów pomocy społecznej.

Analiza występujących w rejonach opiekuńczych problemów wykazała dużą złożoność powodów będących przyczyną postępującego wykluczenia rodzin ze środowiska. Wiele sytuacji jest zarówno przyczyną jak i skutkiem. Najczęściej występujące z tych powodów, to:

- brak miejsc do spędzania czasu wolnego przez młodzież i dorosłych,
- zły stan zdrowia powodujący obciążenie budżetu kosztami leczenia,
- zły stan zdrowia ze względu na alkoholizm lub nadużywanie alkoholu,
- utrata praw do lokali ze względu na niepłacenie czynszu,
- zajmowanie samowolne lokali - pozbawianie się prawa do ubiegania o lokal socjalny,
- nie opłacanie rachunków za czynsz, energię, wodę, gaz, powodujące odcięcie dopływu mediów,
- rozbitcie rodzin,
- problemy z osobami nadużywającymi alkohol bez stwierdzonego alkoholizmu,
- agresywność klientów,
- roszczeniowe postawy klientów.

PRACA SOCJALNA

Ogółem ze wszystkich form pomocy społecznej w roku 2007 skorzystało w Wałbrzychu 6 120 rodzin (14 964 osób) w tym 262 rodziny objęto wyłącznie pracą socjalną. Każdy terenowy pracownik socjalny zajmował się więc w swoim rejonie opiekuńczym około 120 środowiskami. Pracy socjalnej wymagało 76 % objętych pomocą rodzin (4 467 rodzin). Była to pomoc we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków do usamodzielnienia.

Praca socjalna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. W ramach swojej pracy pracownicy socjalni wydali skierowania do zatrudnienia 3 i różnych instytucji, mające na celu zmobilizowanie do działania, co obrazuje poniższa tabela:

skierowania	wydane	zrealizowane
do zatrudnienia	1618	861
do Klubu Integracji Społecznej,	185	93

na szkolenia, kursy	523	349
do prac społecznie użytecznych	966	560
do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	227	57
na terapię	441	13

Kontrakt socjalny, jako narzędzie pracy socjalnej, jest umową określającą sposób współdziałania między rodziną, a pracownikiem socjalnym w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Zawierany jest w sytuacjach, w których istnieje możliwość podjęcia przez osobę lub rodzinę działań mających na celu poprawę własnej sytuacji życiowej zwłaszcza w sytuacji bezrobocia, problemu z alkoholem, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W kontrakcie socjalnym dokonuje się oceny sytuacji oraz formułuje cele, które klient ma osiągnąć dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie podejmowanych działań. Realizacja działań podlega okresowej ocenie – ma na celu oszacowanie zmian, jakie nastąpiły w rodzinie.

Praca socjalna jako działalność zawodowa pracownika socjalnego opiera się na kilku metodach :

- metodzie indywidualnego przypadku,
- metodzie grupowej,
- metodzie organizacji środowiska lokalnego

Głównie stosowane są dwie pierwsze, ale w ramach doskonalenia pracy socjalnej coraz częściej wykorzystywana jest metoda organizacji środowiska. Program **Centrum Aktywności Lokalnej (CAL)** zainicjowany w 1997 roku przez organizację pozarządową Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych – BORIS, a obecnie koordynowany przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL jest właśnie taką metodą.

Główną ideą metody CAL jest „Pomóżmy ludziom, aby pomogli sami sobie”.

Celem tej metody jest::

- wzmocnianie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów,
- rozpoznanie środowiska w formie mapy problemów,
- tworzenie koalicji wokół problemów,
- inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich,
- promowanie pracy wolontariackiej i zespołowej,
- inicjowanie lokalnych akcji i wydarzeń.

Zespół czterech pracowników MOPS w Wałbrzychu przeszkolony został w ramach projektu „Dolnośląska Akademia Aktywności Lokalnej” do pracy metodą CAL przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Wybrano jako pilotażowy obszar dzielnicy Nowe Miasto, a konkretnie ulicy Osiedleńców. Dokonano dokładnego rozpoznania środowiska w formie ankiet przeprowadzonych przez pracowników Zespołu Pracy Socjalnej nr 3, których wyniki opracowano w formie „Mapy zasobów i potrzeb”. Zorganizowano spotkania koalicyjne, w których uczestniczyli przedstawiciele: Wspólnoty Samorządowej obszaru Nowe Miasto, Policji, Straży Miejskiej, Powiatowego Urzędu Pracy, Rady Miasta oraz dyrektorzy szkół. Przedstawiono opracowane materiały, ustalono zakres występujących w środowisku potrzeb, w wyniku czego zrodził się pomysł zorganizowania zajęć wakacyjnych dla dzieci z ulicy Osiedleńców. Na zorganizowanym przez Ośrodek i koalicjantów spotkaniu obywatelskim pomysł został zaakceptowany przez mieszkańców.

W czasie wakacji prowadzone były cykliczne zajęcia dla dzieci z ulicy Osiedleńców. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu, a koszt ich organizacji wspomogli liczni sponsorzy. Opiekunami dzieci byli pedagodzy, pracownicy socjalni oraz wolontariusze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Zajęcia wakacyjne dla dzieci Ośrodek realizował wspólnie z Radą Wspólnoty Samorządowej „Nowe Miasto” oraz Zarządem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża. W zajęciach uczestniczyło od 30 do 70 dzieci i młodzieży. Dzieci brały udział w licznych wycieczkach, zawodach sportowych, konkursach plastycznych i ogniskach. Zwiedzano zamek Książ, zamek Czocha, Palmiarnię, Podziemne miasto Osówka w Głuszycy, Muzeum Przemysłu i Techniki, Skansen Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej oraz odbyła się wycieczka na Trójjarb. Dzieci bardzo zadowolone były z wizyty w Pizzerii Da Grasso i Skateparku. Na podsumowanie tej akcji letniej odbył się Festyn mieszkańców, w którym uczestniczyli wszyscy „koalicjanci”. Olbrzymie zainteresowanie wzbudził „Inspektor Kogut”, radiowóz policyjny oraz pokaz antyterrorystów. W wyniku tej akcji zawiązały się silniejsze więzi społeczne zarówno pomiędzy dziećmi, jak i dorosłymi mieszkańcami.

W ramach podejmowanych działań budowania metody CAL usprawniona została obsługa klientów pomocy społecznej poprzez utworzenie od 1 września 2007 r. Biura Obsługi. Na parterze budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ul. Beethovena 1-2 w pomieszczeniu dawnej kasy Działu Świadczeń Rodzinnych utworzono biuro czynne we wszystkie dni tygodnia w godzinach od 7.30 do 15.30. W Biurze Obsługi przyjmowane są wnioski o pomoc i jednocześnie wyznaczany jest najbliższy termin przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Dzięki temu zabiegowi pracownicy nie muszą pełnić dyżurów, przez co zwiększył się ich czas pracy, który mogą poświęcić bezpośrednio na pracę socjalną. W biurze można również uzyskać podstawowe informacje oraz niezbędne formularze.

Lokalne Centrum Wolontariatu – „Razem damy radę”

Jednym z głównych elementów metody CAL jest praca poprzez wolontariuszy. Ośrodek podjął więc działania w celu uruchomienia projektu pod hasłem „Razem damy radę”, jako centrum wolontariatu o stałym charakterze. Wyznaczono koordynatora, odpowiedzialnego za współpracę pomiędzy wolontariuszami, pracownikami socjalnymi, a podopiecznymi. Zorganizowano rekrutację kandydatów, sporządzono bazę danych dotyczącą podopiecznych i wolontariuszy. Pracownicy socjalni wytypowali wśród podopiecznych ośrodka rodziny, które potrzebują wsparcia w formie wolontariatu. Ustalono, że w pierwszym rzędzie działalnością wolontariuszy objęte zostaną dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych oraz osoby starsze, samotne, niepełnosprawne. Zadaniem wolontariuszy w stosunku do dzieci i młodzieży jest udzielanie korepetycji i organizowanie czasu wolnego. Osobom starszym udzielane jest wsparcie emocjonalne przez rozmowy, czytanie, pomoc w wychodzeniu na spacerów itp. W obu przypadkach chodzi również o wytworzenie więzi będących szansą na przezwycięzenie poczucia osamotnienia, odrzucenia, czy bezradności.

Opracowano materiały informacyjne w formie plakatów i ulotek promujących wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Na apel licznie odpowiedziała młodzież, zgłosiło się już 90 osób. Opracowano program szkoleń obejmujący: zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, podstawowe informacje o systemie pomocy społecznej, zasady przyznawania świadczeń, strukturę organizacyjną MOPS w Wałbrzychu, zasady wolontariatu, prawa i obowiązki wolontariuszy, podstawowe akty prawne, komunikację interpersonalną. Pierwsze szkolenia odbyły się na początku roku 2008. Przeszkoleni wolontariusze podpisują porozumienia i rozpoczynają pracę w konkretnym środowisku, w które wprowadzeni zostają przez pracownika socjalnego.

Naszym celem jest zmiana wizerunku Ośrodka z instytucji „rozdającej pomoc” na instytucję „mobilizującą do działania”. Dzięki podjętym działaniom częściowo taka zmiana w odbiorze już następuje.

II. Zadania z zakresu ustawy o dodatkach mieszkaniowych

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 wraz z późniejszymi zmianami) **dodatek mieszkaniowy** przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Idea dodatków mieszkaniowych sprowadza się do pokrycia ze środków publicznych części ponoszonych wydatków mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest więc świadczeniem publicznoprawnym, przysługującym osobie spełniającej określone prawem warunki, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy jest szczególnym świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę na rzecz wskazanych w ustawie osób o niskich dochodach, którym przysługuje tytuł prawny do lokalu, w celu umożliwienia im zapłaty czynszu oraz pokrycia innych obciążających je wydatków za zajmowany lokal mieszkalny (opłaty dodatkowe, eksploatacyjne oraz niektóre koszty związane z zamieszkaniem w lokalu). Tak więc prawo do dodatku jest uzależnione od :

- wysokości dochodu w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego,
- wydatków ponoszonych przez to gospodarstwo na mieszkanie.

Niskie dochody to podstawowy warunek uzyskania dodatku mieszkaniowego. Jednak ważna jest również wielkość powierzchni użytkowej (określonej powierzchni lokalu), którą dysponuje osoba/rodzina ubiegająca się o wsparcie. Ustawa o dodatkach mieszkaniowych ściśle określa kryteria powierzchni użytkowej lokalu, jaka uprawnia do otrzymania pomocy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 grudnia 2001 roku w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz. U. 156, poz. 1828) w 2007 roku przeprowadzono **766** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku.

INFORMACJA O PRYZNANYCH DODATKACH MIESZKANIOWYCH ZA 2007 R.

	ogółem	9181
Wnioski rozpatrzone	pozytywnie	8447
	negatywnie	734
Powody odmowy przyznania dodatku mieszkaniowego	przekroczenie powierzchni normatywnej	80
	przekroczenie kryterium dochodowego.	28
	małe wydatki w stosunku do dochodu	243
	dodatek mniejszy od 2% najniższej emerytury	74
	brak tytułu prawnego	139
	umorzenie postępowania	154
	pozostałe w tym rażące dysproporcje	16
Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	1 osobowych	2719
	2-osobowych	1893
	3-osobowych	1572
	4-osobowych	1285
	5-osobowych	664
	6-osobowych i więcej	314
Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	do 50 zł /miesięcznie.	561
	50 – 100 / miesięcznie	1589
	100 – 150 zł. / miesięcznie	2071
	150 – 200 zł. / miesięcznie	1870
	powyżej 200 zł. miesięcznie	2356
Wysokość dodatku mieszkaniowego	najwyższy dodatek mieszkaniowy	746,60 zł.
	najniższy dodatek mieszkaniowy	11,96 zł.
	średni dodatek mieszkaniowy	148,76 zł.

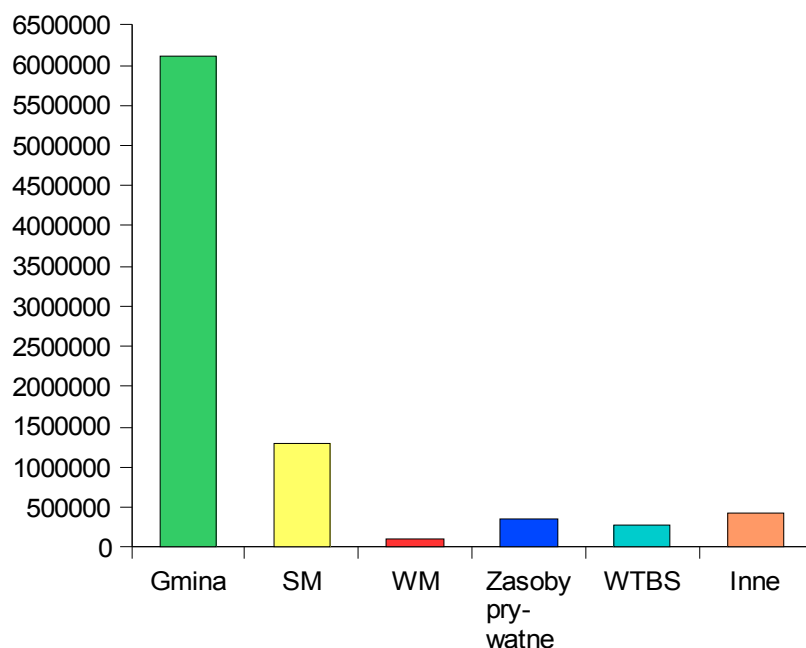
Dodatki mieszkaniowe za okres 2005-2007 r.

Miesiąc	Liczba złożonych wniosków w 2005 r.	Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2005 r. (w zł.)	Liczba złożonych wniosków w 2006 r.	Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2006 r. (w zł.)	Liczba złożonych wniosków w 2007 r.	Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2007 r.(w zł.)
styczeń	1153	707 906,07	1115	792 073,50	954	774 026,80
luty	1104	815 180,28	1025	782 525,58	887	772 314,90
marzec	1054	784 406,75	1039	757 451,81	881	776 898,08
kwiecień	1023	788 464,60	842	791 144,31	763	721 687,00
maj	871	806 159,02	825	793 066,89	700	747 003,92
czerwiec	895	817 390,37	898	803 539,77	724	741 006,17
lipiec	991	815 174,93	962	775 447,47	821	703 085,27
sierpień	1005	782 518,66	949	802 094,13	737	670 181,89
wrzesień	1102	776 404,95	941	791 170,00	668	686 041,13
październik	983	817 845,95	902	816 252,77	696	648 528,11
listopad	915	799 746,91	805	816 314,57	620	658 974,91
grudzień	909	840 834,79	759	825 091,80	562	660 138,65
	12 005	9 552 033,28	11 062	9 546 172,60	9 013	8 559 886,83

Na podstawie powyższych zestawień można twierdzić, iż zarówno ilość złożonych, jak i wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych zmniejsza się. Wpływ na ilość złożonych wniosków w tym przypadku może mieć emigracja poza granice kraju biorców dodatków mieszkaniowych, na wysokość świadczeń - podjęcie pracy przez pozostałych. Jedyną wartością, która niepokojąco wzrasta, to ilość osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, zajmująca lokale mieszkalne bez tytułu prawnego ale oczekująca na przysługujący im lokal socjalny lub zamienny – 139 wydanych decyzji. Dla porównania w 2003 r. wydano 24 decyzje, w 2004 r. - 60 decyzji, w 2005 r. - 53 decyzje, w 2006 r. 115 decyzji. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy są zaległości w opłacaniu należności za zajmowany lokal mieszkalny, co w konsekwencji prowadzi do utraty tytułu prawnego. Właściciele lokali mieszkalnych w takich przypadkach występują do sądu z powództwem o eksmisję z lokalu. Sąd orzeka eksmisję, lecz w większości przypadków orzeka równoległe prawo do lokalu socjalnego. W efekcie lokator mieszka dalej w tym lokalu, na który pobiera dodatek mieszkaniowy, nie wywiązując się jednocześnie ze zobowiązań regulowania na bieżąco różnicy pomiędzy dodatkiem a czynszem.

W 2007 r. na podstawie art. 7 ust.11 ustawy o dodatkach mieszkaniowych wydano 705 decyzji administracyjnych o wstrzymaniu wypłaty dodatku mieszkaniowego osobom, które nie opłacały na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, co stanowi 7,7% ogółem wydanych w 2007 r. decyzji. Osobom tym, często po wypłacie 2-3-4-5 na 6 przyznanych miesięcznych świadczeń, z mocy prawa wygasa decyzja o przyznaniu dodatku. Należy dodać, iż w przypadku uregulowania różnicy między dodatkiem a czynszem wstrzymane świadczenie zostaje świadczeniobiorcy wypłacone.

Wypłaty dodatków mieszkaniowych w 2007 r. wg podziału na rodzaj zarządu



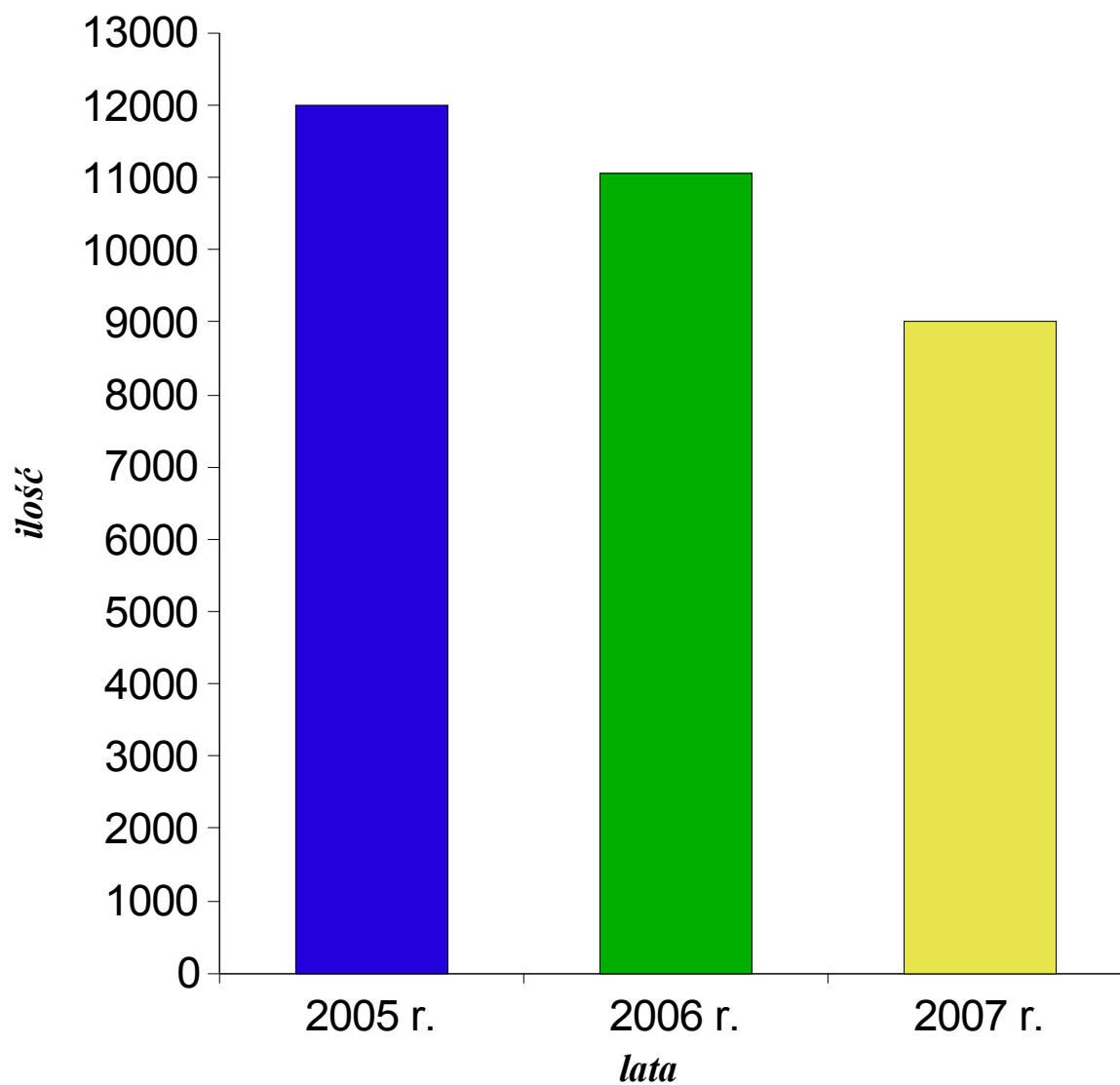
Zestawienie wypłat dodatków mieszkaniowych wg podziału na rodzaj zarządu

L.p	Rodzaj zarządu	Dodatki mieszkaniowe i ryczałty (w zł.)	Ogółem wydatki (w zł.)
1	Gmina Ryczałty	5 859 599,89	6 121 492,61
		261 892,72	
2	Spółdzielnie Mieszkaniowe Ryczałty	1 279 629,08	1 281 884,33
		2 255,25	
3	Wspólnoty Mieszkaniowe Ryczałty	84 008,51	94 698,50
		10 689,99	
4	Zasoby prywatne Ryczałty	332 551,04	343 795,07
		11 244,03	
5	WTBS Ryczałty	280 754,22	283 409,78
		2 655,56	
6	Zasoby inne Ryczałty	403 677,86	426 963,93
		23 286,07	
OGÓLEM			8 552 244,22

Ilość świadczeń wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2007 r. (podział wg zarządców)

L.p	Rodzaj zarządu	Ilość
1	Zasoby komunalne	37 166
2	Spółdzielnie mieszkaniowe	8 531
3	Wspólnoty mieszkaniowe	575
4	Zasoby prywatne	2 796
5	WTBS	1 288
6	Inne	2 124
RAZEM		52 480

**Ilość złożonych wniosków
o przyznanie dodatku mieszkaniowego w latach 2005-2007**



III. Zadania z zakresu ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o zapobieganiu narkomanii, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz o zatrudnieniu socjalnym.

Realizacja zadań z w/w ustaw odbywa się na podstawie programów uchwalanych przez Radę Miejską Wałbrzycha (program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, program zapobiegania narkomanii) oraz w formach instytucjonalnych (Klub Integracji Społecznej, Integracyjny Dom dla Bezdomnych, środowiskowe świetlice opiekuńczo-wychowawcze). Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zatrudnienia socjalnego przeznaczane są środki pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z dochodów własnych gminy.

Kontrolą i realizacją zadań zajmuje się Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu realizacji w/w zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi:

- punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- grupy motywacyjne dla osób z problemem alkoholowym,
- grupę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- grupę psychoedukacyjną dla sprawców przemocy domowej,
- punkt interwencyjno – konsultacyjny,
- punkt konsultacyjny dla osób eksperymentujących z narkotykami,
- punkt konsultacyjny dla rodziców dzieci uzależnionych i sięgających po środki odurzające,
- Integracyjny Dom dla Bezdomnych,
- Klub Integracji Społecznej,
- środowiskowe świetlice opiekuńczo-wychowawcze w dzielnicach: Podzamcze, Piaskowa Góra, Śródmieście, Glinik Nowy.
- księgozbiór specjalistyczny.
- telefon zaufania, telefon informacyjny.

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej zajmuje się ponadto łagodzeniem objawów reakcji kryzysowej, przywracaniem równowagi psychicznej oraz udzielaniem emocjonalnego wsparcia dla zapewnienia poczucia bezpieczeństwa osobom i rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu, a w szczególności :

- diagnozowaniem i motywowaniem w kierunku konstruktywnych zmian,
- krótkoterminową psychoterapią kryzysową,
- poradnictwem psychologicznym, socjalnym, prawnym,
- prowadzeniem Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności,
- upowszechnianiem i popularyzowaniem wiedzy na temat kryzysu i sposobu radzenia sobie z nim,
- mobilizowaniem naturalnego systemu wsparcia dla osoby, rodziny w kryzysie bądź zapewnieniem wsparcia instytucji,

- współpracą z instytucjami i organizacjami pozarządowymi (policja, sąd, prokuratura, PCK, PKPS, PCPR, TPD, TKOPD i inne działające na terenie miasta Wałbrzycha),
- organizowaniem szkoleń dla realizatorów miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (pracowników socjalnych, pedagogów, nauczycieli, funkcjonariuszy policji, kuratorów sądowych, strażników miejskich, członków organizacji pozarządowych),
- inicjowaniem i koordynowaniem lokalnych kampanii i programów profilaktyki,
- udzielaniem porad i informacji telefonicznych,
- zwiększaniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku do Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej zgłosiło się 1034 osoby, którym udzielono 3232 porady i konsultacje w różnych sytuacjach kryzysowych w tym:

➤ kryzysy psychiatryczne :		
▪- alkoholizm, narkomania, alkoholizm w rodzinie	- 1.514	
▪- współuzależnienie	-	199
▪- zaburzenia psychiczne	- 89	
➤ kryzysy rodzinne:		
▪- przemoc w rodzinie psychiczna i fizyczna	- 392	
▪- kryzysy małżeńskie	- 246	
▪- problemy wychowawcze	-	102
▪- niezaradność życiowa	- 92	
➤ kryzysy psychospołeczne		
▪- bezrobocie	-	94
▪- bezdomność	- 278	
➤ interwencje w środowisku		
▪w ramach procedury Niebieska Karta	- 44	
▪w wyniku traumatycznych zdarzeń	- 10	
➤ poradnictwo telefoniczne		
▪- telefon zaufania	- 170	
▪- telefon informacyjny	- 50	

Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym – w punkcie prowadzone są dwie grupy motywacyjne dla osób z problemem alkoholowym, uczestniczą w nich osoby kierowane przez pracowników socjalnych zobowiązane kontraktem socjalnym, mieszkańcy Integracyjnego Domu Dla Bezdomnych, osoby kierowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zgłaszające się same. W okresie sprawozdawczym odbyły się 102 spotkania grupowe, w których średnio uczestniczyło od 12 – 20 osób. Głównym celem zajęć była praca terapeutyczna nad poznaniem choroby alkoholowej, rozpoznaniem jej objawów a w konsekwencji motywacja uczestników do podjęcia leczenia odwykowego. W wyniku tych działań skierowano do leczenia ambulatoryjnego 52 osoby a do stacjonarnego – szpitali odwykowych 54 osoby.

W punkcie konsultacyjnym znajduje się bogaty **księgozbiór specjalistyczny**, z zakresu wiedzy o problemie alkoholowym i przemocy domowej. W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku z księgozbioru skorzystało 120 osób, głównie studenci wałbrzyskich uczelni, pedagodzy placówek oświatowych, młodzież szkół średnich oraz pracownicy socjalni. Księgozbiór jest systematycznie uzupełniany o nowe pozycje książkowe oraz pakiety edukacyjne DVD o treści profilaktycznej i edukacyjnej.

Grupa psychoedukacyjna dla sprawców przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia odbyło się 49 spotkań w grupie. Uczestnikami były osoby stosujące przemoc domową, u których po interwencji policji została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”. W zajęciach grupowych skoncentrowanych na radzeniu sobie z agresją, złością uczestniczyło średnio 6 – 7 osób.

Grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej. W okresie od stycznia do grudnia odbyło się 50 spotkań w grupie wsparcia. W cotygodniowych spotkaniach brało udział 5 – 6 kobiet. Zajęcia miały na celu przerwanie przemocy, odbudowanie poczucia własnej wartości, odzyskanie sprawności działania i podejmowania konstruktywnych decyzji.

Punkt konsultacyjny dla rodziców dzieci uzależnionych i sięgających po środki odurzające. W okresie od stycznia do grudnia 2007r.z pomocy psychologicznej, edukacji oraz terapii indywidualnej skorzystało 235 osób. W wyniku podjętych wspólnie działań z rodzicami, kuratorami i pedagogami szkolnymi w ośrodkach resocjalizacji podjęto leczenie 11 osób. W ramach pracy punktu przeprowadzono w Zawodowej Szkole Specjalnej zajęcia edukacyjne dla rodziców z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz w Międzynarodowym Dniu Walki z Narkomanią rozpropagowano w wałbrzyskich mediach informacje o działalności punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami. Ponadto na bieżąco kolportowane są ulotki i informatory o treści zawierającej podstawowe informacje dotyczące szkodliwości używania i eksperymentowania, rozpoznawania osób będących pod wpływem środka psychoaktywnego oraz adresy miejsc, w których można znaleźć pomoc. Punkt jest czynny w każdą środę od 16.00 do 20.00 w siedzibie Ośrodka, przy ul. Beethovena 1-2.

Punkt konsultacyjny dla osób eksperymentujących z narkotykami mieści się w siedzibie MOPS i jest czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach pracy ośrodka. W okresie sprawozdawczym przyjęto 56 osób, z którymi przeprowadzono rozmowy edukacyjne i motywujące do podjęcia leczenia w ośrodkach resocjalizacyjnych na terenie Polski.

Integracyjny Dom dla Bezdomnych jest placówką koedukacyjną dla osób bezdomnych, kobiet i mężczyzn, czynny całodobowo, dysponujący 60 miejscami noclegowymi. W 2007 roku z bazy noclegowej skorzystało 141 osób (16619 osobodni). W placówce przebywały osoby nie posiadające własnego lokalu, mające status osoby bezdomnej. Dom pełni funkcję otwartego domu wsparcia, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne również spoza placówki. Korzystają z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i z zabiegów pielęgnacyjno - higienicznych (kąpiel, pranie, suszenie bielizny i odzieży). Z takiej formy pomocy skorzystało 40 osób. Ważnym elementem pracy z osobami bezdomnymi jest opracowany

i wdrażany indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Program uwzględnia działania o charakterze profilaktycznym, osłonowym i aktywizującym. W omawianym okresie 39 osób uczestniczyło w indywidualnym programie wychodzenia z bezdomności, prowadzonym przez specjalistów – psychologów, terapeutów, pedagogów i pracowników socjalnych. Efekty wdrażanego programu były następujące:

- otrzymało mieszkania socjalne – 5 osób,
- podjęło leczenie odwykowe w systemie zamkniętym – 15 osób,
- ukończyło terapię – 13 osób,
- w trakcie leczenia jest 1 osoba

Osoby bezdomne korzystają również z innych form pomocy:

- socjalnej, na którą składa się pomoc finansowa, rzeczowa, pomoc w uzyskaniu dokumentów, ustalenia stopnia niepełnosprawności w przypadku choroby lub upośledzenia, umieszczenie w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej,
- terapeutycznej, na którą składa się terapia krótkoterminowa, grupowa, indywidualna, której celem jest łagodzenie stanów kryzysowych, depresji, uzależnień i innych,
- poradnictwo, prawne, konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, edukacja-pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, napisania wniosku lub pozwu sądowego (Sąd, Policja, Urząd Pracy, Zespół Lokalowy).
- W Integracyjnym Domu Dla Bezdomnych świadczy usługi z zakresu poradnictwa psychologicznego psycholog, który w okresie sprawozdawczym udzielił 136 porad z zakresu:
 - uzależnienia od środków psychoaktywnych – 87
 - współuzależnienia – 8
 - kryzysów emocjonalnych – 18
 - ofiar przemocy – 12
 - sprawcy przemocy – 11
 - problemów psychologicznych - 26

Punkt interwencyjno – konsultacyjny swoją działalność prowadzi w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych, przy ul. Pocztovej 22. Punkt czynny jest codziennie od poniedziałku do piątku od 16 00 do 19 00 w soboty i niedziele od 9 00 do 12 00. W okresie sprawozdawczym pedagogzy, kuratorzy sądowi i pracownicy socjalni przyjęli 489 osób, którym udzielono 1142 porady, w różnych sytuacjach kryzysowych, w tym:

- sprawcy przemocy – 65
- ofiary przemocy – 88
- osoby z problemem alkoholowym – 162
- inne – 64

udzielono pomocy:

- rodzinie – 184
- prawnej – 89
- dot. instytucji i specjalistów, gdzie można uzyskać pomoc – 163
- przeprowadzono rozmowy wspierające – 254
- wysłano pisma do różnych instytucji – 10
- wysłano wnioski do MKRPA – 38
- porady telefoniczne – 25

Praca interwentów dyżurujących w punkcie oparta jest na ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi MOPS w Wałbrzychu oraz dzielnicowymi komisariatami policji w Wałbrzychu. Do punktu wpłynęło 250 informacji z komisariatów policji o wszczętej procedurze dot. „Niebieskiej Karty”. Każda rodzina dotknięta przemocą posiada założoną teczkę zagadnieniową, w której umieszczane są informacje o podjętych krokach pomocowych ze strony: interwenta, pracownika socjalnego, funkcjonariusza policji i kuratora sądowego.

Osoby zgłaszające się uzyskały pomoc w ramach pracy punktu, udzielono im poradnictwa, wsparcia i edukacji. Kierowano do psychologów, pedagogów, terapeutów i pracowników socjalnych, do grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej i grupy korekcyjno – edukacyjnej dla sprawców przemocy oraz grupy samopomocowej – Anonimowych Alkoholików z siedzibą w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych.

Środowiskowe świetlice opiekuńczo-wychowawcze - nadzór merytoryczny nad świetlicami, znajdującymi się w rejonach: Podzamcze, Piaskowa Góra, Śródmieście i Glinik Nowy prowadzi DPUiK. W 2007 roku w ramach zajęć opiekuńczo-wychowawczych prowadzone były programy psychoedukacyjne oraz różnorodne inicjatywy wypełniające czas wolny dzieci i młodzieży. Wychowankowie placówek pochodzą zazwyczaj z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych szeroko rozumianą patologią społeczną, bardzo często o niskim standardzie materialnym, gdzie rodzice wobec problemów związanych ze swoimi dziećmi są całkowicie bezradni. Mając na uwadze rozmiar problemu, świetlice starają się zapewnić nie tylko opiekę w godzinach pozalekcyjnych dzieciom i młodzieży, ale także wspomagać ich rodziny, co realizowane jest poprzez utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami dzieci uczęszczających na świetlice oraz przeprowadzaną oceną sytuacji wychowanka, ze szczególnym uwzględnieniem pojawiających się zagrożeń (wykazywane formy patologii bądź zachowań ryzykownych, sposoby zaspokajania potrzeb dziecka). W celu rozpoznania potrzeb każdego wychowanka cyklicznie /co 2-3 miesiące/ organizowane są spotkania z rodzicami. Utrzymywany jest również stały kontakt wychowawców z pedagogami szkolnymi, pracownikami socjalnymi MOPS w ramach środowiskowego programu profilaktyki. W razie zaistniałej potrzeby, opiekunowie mogą korzystać z pomocy terapeutów, pedagogów i psychologów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ogółem w zajęciach prowadzonych we wszystkich placówkach od poniedziałku do piątku w godzinach od 14.00 do 18.00 uczestniczyło ok. 128 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Nabór dzieci podobnie jak w latach ubiegłych prowadzony był przez pracowników socjalnych MOPS, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, jak również na wniosek rodzica. Program w placówkach realizowało 11 wychowawców, głównie pedagogy ze specjalizacją: resocjalizacja, pedagogika opiekuńczo – wychowawcza i socjoterapia.

W świetlicach prowadzona jest pełna dokumentacja /dzienniki zajęć wychowawczych, karty pracy indywidualnej, diagnoza dziecka. Przeprowadzono szereg zajęć z zakresu organizacji nauki własnej, m. in.: wyrównywanie braków edukacyjnych poprzez zajęcia korekcyjne, bieżącą i systematyczną pomoc w odrabianiu zadań domowych, cotygodniowe korepetycje zorganizowane przez Uniwersytet III Wieku. Realizowano pogadanki i zajęcia poruszające zagadnienia profilaktyki (m. in. zagrożeń jakie niosą za sobą używki), higieny i zdrowego trybu życia, spotkanie z funkcjonariuszem Policji dotyczące zachowania zasad bezpieczeństwa. Przeprowadzano gry i zabawy świetlicowe m. in.: gry i zabawy

planszowe, edukacyjno – wychowawcze, gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu i w obiektach sportowych m. in.: zajęcia sportowe w hali OSiR, Skateparku, na pływalni w Wałbrzychu i Świebodzicach, wycieczki plenerowe. Organizowano zabawy okolicznościowe i uroczystości m. in.: bal karnawałowy „U Pippi Langstrump”, działania związane z wypoczynkiem zimowym w formie stacjonarnej dla wychowanków, organizacja Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, uczestnictwo w konkursie recytatorskim „Piękno przyrody w poezji dziecięcej” organizowanym przez Miejską Bibliotekę „Pod Atlantami” Filia nr 13 Glinik Nowy, uczestnictwo w konkursie plastycznym „Malowidło – wiosna, wiosna ach to ty” organizowanym przez Wałbrzyski Ośrodek Kultury, uczestnictwo w „Festynie Rodzinnym u Pippi” – Glinik Nowy, konkurs recytatorski dla dzieci zorganizowany przez Uniwersytet III Wieku. Prowadzono zajęcia rozwijające poczucie estetyki oraz przyswajające zdrowe nawyki kultury osobistej: m. in.: dbałość o estetyczny wygląd świetlicy oraz przestrzeganie przyjętych w świetlicy zasad, zajęcia plastyczne i techniczne o zróżnicowanej tematyce, zajęcia biblioteczne połączone z konkursami, wyjście do Teatru Lalki i Aktora w Wałbrzychu i Teatru Dramatycznego, zajęcia biblioteczne mające na celu wprowadzenie w literaturę dziecięcą i młodzieżową. Dzieci i młodzież ze środowiskowych świetlic opiekuńczo - wychowawczych uczestniczyła w festynach „Sygnały Wolności”, „Pożegnanie Lata”, - zorganizowanym przez MOPS, podczas którego odbyło się podsumowanie kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz szereg różnorodnych zabaw i konkurencji sportowych m. in.: występ teatru William – Es ze sztuką pt. „Przygody Tomcia Palucha”, przejażdżki konne. W dalszym ciągu utrzymywana jest współpraca z Miejską Komendą Policji, Strażą Miejską, Miejską Biblioteką Publiczną, Urzędem Miejskim, Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury, Teatrem Dramatycznym oraz Teatrem Lalki i Aktora i Uniwersytetem III Wieku. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu na **Finansowe Wspieranie Programów z Zakresu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną**, MOPS otrzymał od Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotację celową w kwocie 60.000zł, na realizację programu profilaktyki niedostosowania społecznego pn. „ Popraw swój świat”. Otrzymana kwota pozwoliła na zakup sprzętu komputerowego, wyposażenie pracowni komputerowej i fotograficznej, jak również na wzbogacenie oferty programowej dla dzieci i młodzieży. W okresie od października do grudnia 2007r., we wszystkich świetlicach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodku profilaktyki dzieci i młodzieży, w ramach programu, zrealizowano szereg dodatkowych zajęć z zakresu działań edukacyjnych, profilaktycznych, wychowawczych i alternatyw. Były to m. in.: zajęcia z socjoterapii, profilaktyki logopedycznej, zajęcia wyrównawcze, szkoła dla rodziców, diagnoza psychologiczna, zajęcia relaksacyjne, sportowe, korekcyjno-kompensacyjne, fotograficzne, komputerowe, imprezy plenerowe i wycieczki pozwalające poznać historię i zabytki okolicznych miejscowości.

Ośrodek Profilaktyki dla Dzieci i Młodzieży działający przy świetlicy „Śródmieście” na Placu Teatralnym 3, kontynuował realizację programów edukacyjno-profilaktycznych i prozdrowotnych, skupiając dziennie ok. 15 osób w wieku od 15 do 18 lat. Cyklicznie jeden raz w tygodniu, w godzinach od 14.00 do 15.30 dla podopiecznych Ośrodka organizowane były zajęcia sportowo - rekreacyjne w sali gimnastycznej Wałbrzyskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Dużym zainteresowaniem wśród młodzieży cieszyły się cotygodniowe zajęcia komputerowo – informatyczne, prowadzone w poniedziałki i w środę w godzinach od 14.00 do 16.00 w siedzibie

Ośrodka. Zajęcia pozwalają młodzieży na poszerzenie wiadomości z zakresu informatyki oraz budowy komputera.

Klub Integracji Społecznej prowadzi usługi z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej. Celem prowadzonych działań jest pomoc w uzyskaniu bezpieczeństwa socjalnego, pomoc w osobistym rozwoju i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Członkowie KIS, biorą udział w programie, opracowanym na podstawie indywidualnej diagnozy. Program dostosowany jest do potrzeb i problemów jej odbiorców.

W okresie od stycznia do grudnia 2007r. do Klubu Integracji Społecznej zapisały się **124 osoby**, głównie osoby bezrobotne, bezdomne uczestniczące w indywidualnym programie wychodzenia z bezdomności oraz osoby uzależnione od alkoholu, po ukończonej terapii.

W ramach zajęć z zakresu reintegracji społecznej prowadzono:

- diagnozy psychologiczne i zawodowe (**67 osób**),
- zajęcia psychoedukacyjne - treningi interpersonalne (**58 osób**),
- zajęcia w grupach wsparcia (**58 osób**),
- zajęcia w grupach motywacyjno-integracyjnych (**58 osób**),
- zajęcia uspołeczniające pn. „Kultura dla wszystkich”, udział w spektaklach teatralnych i seansach filmowych (**37osób**),

W ramach zajęć z zakresu reintegracji zawodowej prowadzono:

- kurs języka angielskiego w firmie szkoleniowej „Nowa Edukacja” (**15 osób**)
- warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej (**67 osób**),
- zajęcia z doradcą zawodowym (**15 osób**),
- warsztaty aktywizacyjne dla bezrobotnych (**67 osób**),

Ponadto prowadzono poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne oraz poradnictwo prawne, mieszkaniowe, socjalne i związane z poszukiwaniem pracy. Udzielono **246** porad w sprawach: mieszkaniowych, socjalnych, prawnych, związanych z poszukiwaniem pracy.

W celu rozszerzenia oferty dla klubowiczów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podpisał stosowne porozumienia i umowę:

- porozumienie z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu**, którego przedmiotem jest „świadczanie specjalistycznych, bezpłatnych usług przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na rzecz klientów KIS-u w formie trzydniowych warsztatów pn. „Zajęcia aktywizacyjne – przygotowanie bezrobotnych i poszukujących pracy do samodzielnego poszukiwania i podjęcia zatrudnienia”,
- porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu**, którego przedmiotem jest świadczenie specjalistycznych, bezpłatnych usług przez doradcę zawodowego PUP na rzecz klientów KIS,
- umowę z firmą szkoleniową „Nowa Edukacja”**, dotyczącą przeprowadzenia kursu język angielskiego dla osób zrzeszonych w KIS.

W omawianym okresie DPUIIK był organizatorem szkoleń i warsztatów dla realizatorów miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zorganizowano szkolenia, których atutem byli profesjonalni trenerzy rekomendowani przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne oraz wysoki poziom merytoryczny.

1) „*Szkolna interwencja profilaktyczna wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne*” – dwudniowe szkolenie warsztatowe, prowadzone przez psychologów Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, którego uczestnikami byli dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjalnych, pedagodzy i psycholodzy szkolni, wychowawcy świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, ośrodków wychowawczych, bibliotekarze, funkcjonariusze straży miejskiej i policji, kuratorzy sądowi rodzinni, wychowawcy OHP. Ogółem w szkoleniu uczestniczyło 60 osób.

2) „*Kierowanie klasą – dyscyplina w klasie szkolnej*” – szkolenie warsztatowe prowadzone przez Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „Sophia”, którego uczestnikami było 80 osób należących do grupy dyrektorów, pedagogów i nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz kuratorów zawodowych i wychowawców środowiskowych świetlic – opiekuńczo – wychowawczych.

3) *Profilaktyka HIV/ AIDS* – szkolenie warsztatowe prowadzone przez certyfikowanych edukatorów, którego uczestnikami byli mieszkańcy Integracyjnego Domu Dla Bezdomnych, Domu dla osób bezdomnych i najuboższych „Monar – Markot”, oraz Domu Pomocy „Słoneczny” Fundacji Tarkowskich Herbu Klamry. Ogółem w szkoleniu uczestniczyło 40 osób.

4) „*Rodzina z problemem narkotykowym, problemy współuzależnienia, strategie pomocy*” – dwudniowe szkolenie warsztatowe prowadzone przez Renatę Marciniak – Antoszek mgr resocjalizacji i profilaktyki środowiskowej. trenera Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Uczestnikami tego szkolenia była 40 osobowa grupa pracowników socjalni, kuratorzy zawodowi, straż miejska oraz funkcjonariusze policji.

W ramach ogólnopolskiej kampanii „*Ciąża bez alkoholu*” zorganizowano w siedzibie MOPS konferencję edukacyjną adresowaną do 100 osobowej grupy lekarzy rodzinnych, ginekologów, położnych, pielęgniarek, pedagogów szkolnych, policjantów, kuratorów sądowych i pracowników MOPS. Głównym celem konferencji jak i całej kampanii było przekazanie wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, zapoznanie z zagadnieniem płodowego zespołu alkoholowego. Konferencję prowadzili profesjonalnie przygotowani do tej roli edukatorzy rekomendowani przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok 2007 był kolejnym rokiem wdrażania **Środowiskowego Programu Profilaktyki** jako projektu systemowych rozwiązań na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin w środowisku lokalnym. Systematycznie planowano działania, inicjowano nowe metody pracy środowiskowej i pozyskiwano sojuszników, profilaktyków i pedagogów aktywnie angażujących się w realizację programów. W 2007 roku odbyło się 48 spotkań zespołów dzielnicowych: Piaskowa Góra i Poniatów – 8 spotkań, Podzamcze i Szczawienko – 9, Biały Kamień – 9, Sobięcín – 10, Stary Zdrój, Nowe Miasto i Rusinowa – 12.

Celem spotkań było omówienie spraw związanych z przygotowaniem festynów „Dnia Profilaktyki”, w okresie wrzesień – październik, oraz spraw związanych z prowadzeniem skutecznej pracy wychowawczej i profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą. W comiesięcznych spotkaniach brali udział pedagodzy szkół podstawowych i gimnazjalnych, przedstawiciele Urzędu Miasta, pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, strażnicy miejscy, kuratorzy sądowi, bibliotekarze, przedstawiciele organizacji pozarządowych i wspólnot samorządowych. Został rozszerzony zakres oddziaływań programu na kolejne rejony miasta. Uwieńczeniem tych działań były Dni profilaktyki organizowane pod hasłem „Profilaktyczna jesień”

Odbyło się 7 festynów w dzielnicach: Podzamcze, Rusinowa, Sobięcín, Piaskowa Góra, Biały Kamień, Stary Zdrój, Nowe Miasto.

W 2007 roku w ramach **Ogólnopolskiej kampanii „Cięża bez alkoholu”** psycholodzy Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej prowadzili szereg spotkań edukacyjno-warsztatowych i multimedialnych dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta Wałbrzycha. Odbyło się 5 spotkań w szkołach gimnazjalnych, w 3 liceach ogólnokształcących oraz w 2 zespołach szkół zawodowych. W zajęciach udział wzięło około 690 młodzieży i ich nauczyciele. Ponadto w ramach stałej współpracy z placówkami oświatowymi, terapeuci uzależnień, psycholodzy i pedagodzy przeprowadzili szereg prelekcji, pogadanek i cyklicznych zajęć z dziećmi i młodzieżą m.in. w przyszpitalnej szkole podstawowej, ośrodku socjoterapii, publicznym gimnazjum nr 9, publicznej szkole podstawowej nr 15.

Wzorem lat ubiegłych dużym zainteresowaniem wśród młodzieży, nauczycieli i rodziców cieszył się **program profilaktyczno – edukacyjny „Piramida”** realizowany w Zespołach Szkół nr 10, 8 i 5, publicznych gimnazjach nr 6, 4, 2 oraz Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii. Programem objęto 89 zespołów klasowych, w których łączne uczestniczyło 1638 uczniów. Głównym celem programu jest ograniczenie zjawiska narkomanii wśród młodzieży.

Specjaliści Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej w okresie od 01 czerwca do 31 sierpnia br. zaplanowali dla mieszkańców rejonu Szczawienko w siedzibie Rady Wspólnoty Samorządowej, cykl cotygodniowych dyżurów i spotkań z zakresu działań profilaktyczno-edukacyjnych, w tym m. in.: rozwój umiejętności społecznych, przemoc w rodzinie, problemy uzależnień (alkohol, narkotyki). Z uwagi na małe zainteresowanie mieszkańców zaprzestano prowadzenia tego typu działalności.

Już po raz szósty gmina Wałbrzych wzięła udział w **ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”**. Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej – koordynator kampanii zakupił materiały edukacyjne dotyczące kampanii i przekazał do wszystkich placówek oświatowych z terenu miasta Wałbrzycha.

Przez trzy miesiące /od 1 kwietnia do 30 czerwca br./ uczestniczące w kampanii szkoły organizowały imprezy sportowe, happeningi, spektakle, festyny, marsze profilaktyczne i inne imprezy pod wspólnym hasłem „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Uczniowie wałbrzyskich szkół wspierani przez nauczycieli włączyli się w wielki festiwal inicjatyw profilaktycznych. Przez cały czas trwania kampanii promowano idee edukacji poprzez sport. We wrześniu 2007r. podczas festynu sportowo-rekreacyjnego pn. „Pożegnanie Lata” nastąpiło uroczyste podsumowanie VI edycji kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, podczas której wyróżnionym nauczycielom za zaangażowanie w realizację zajęć profilaktyczno-edukacyjnych wręczono certyfikaty, natomiast dzieci nagrodzonych prac otrzymały nagrody.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Powołana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wałbrzycha Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się w szczególności inicjowaniem działań w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmuje czynności zmierzające do

orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Ponadto Komisja wydaje opinie w sprawie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przeprowadza kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie zgodności zasad sprzedaży alkoholu z uchwałami Rady Miejskiej Wałbrzycha.

W okresie od stycznia 2007r. do grudnia 2007r. do MKRPA wpłynęło 498 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu i naruszających zasady współżycia społecznego. Składane wnioski w przeważającej części pochodziły od osób prywatnych, najczęściej rodzin i bliskich osób nadużywających alkoholu oraz policji, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych. W wymienionym okresie odbyły się 24 posiedzenia robocze zespołu do spraw opiniowania i kierowania na leczenie odwykowe, na których przeprowadzono rozmowy z 245 osobami, 253 osoby nie zgłosiły się na wezwanie, bądź oczekuje na wezwanie. Wśród osób, z którymi przeprowadzono rozmowy 205 osób wyraziło zgodę na podjęcie terapii, pozostałych skierowano do terapeuty uzależnień od alkoholu celem ich zdiagnozowania i podjęcia leczenia odwykowego. Część osób kierowano na badanie lekarskie celem określenia ewentualnego uzależnienia od alkoholu lub też zlecono przeprowadzenie wywiadu środowiskowego celem ustalenia stanu faktycznego sprawy. W wyniku przeprowadzonych postępowań sporządzono 50 wniosków do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu o wydanie postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aktywnie współpracowała z Sądem Rejonowym w Wałbrzychu w zakresie przeprowadzania badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz udzielenia informacji o przebiegu terapii odwykowej. Podobne współdziałania realizowano z Komisariatami Policji znajdującymi się na terenie miasta Wałbrzycha. Osoby zwracające się do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych były wyczerpująco informowane o możliwościach skorzystania z grup wsparcia, terapii dla współuzależnionych oraz form pomocy terapeutycznej i psychologicznej.

W ciągu 2007 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 278 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Wałbrzych, z tego 53 wnioski dotyczyły punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, a 225 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Działając na podstawie art. 106 § 1 i § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 98, poz.1071 z póź. zmianami) w związku z art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z póź. zmianami) MKRPA wydała łącznie 278 postanowień pozytywnych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działając zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeprowadziła kontrolę w zakresie prawidłowości korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 70 punktach, w tym w sześciu punktach sprzedaży dwukrotnie.

IV. Wykaz potrzeb

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Analizując przedstawione powyżej sprawozdanie oraz biorąc pod uwagę dodatkowe zadania, jakie wynikają dla ośrodków pomocy społecznej z przyjęcia do realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, do najważniejszych potrzeb w 2008 roku zaliczyć należy:

➤Przygotowanie, uchwalenie przez Radę Miejską Wałbrzycha i systematyczne wdrażanie programu aktywności lokalnej dla realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej w ramach partnerstwa lokalnego. Uchwalony program aktywności lokalnej będzie podstawą do włączenia w roku 2009 i następnych do wsparcia systemowego działań Ośrodka ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

➤Wdrożenie i realizacja przygotowanego i złożonego projektu systemowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu „Od bierności do aktywności” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt na kwotę 1.408.000 zł. dotyczy działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub nie pozostających w zatrudnieniu, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (powyżej 12 miesięcy) oraz osób nieaktywnych zawodowo z uwagi na macierzyństwo lub opiekę nad osobami zależnymi.

➤W dalszym ciągu do bardzo pilnych potrzeb należy utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W Wałbrzychu nie ma dalej żadnych tego typu placówek, które umożliwiłyby osobom z różnym nasileniem dysfunkcji chorobowych funkcjonowanie w środowisku zamieszkania przy stałym wsparciu ze strony fachowego personelu pielęgniarsko – terapeutycznego. Zadaniem takiego ośrodka byłoby również oferowanie różnych zajęć sprzyjających rozwojowi zainteresowań, przeciwdziałających izolowaniu się chorych i pogłębieniu objawów chorobowych. Placówki opieki zdrowotnej w Wałbrzychu nie zapewniają żadnej tego typu pomocy – choćby w postaci tzw. dziennych oddziałów psychiatrycznych, więc osoby takie najczęściej pozostawiane są samym sobie, a alternatywą (bardzo kosztowną dla gminy) jest umieszczenie w domach pomocy społecznej po pogorszeniu się stanu zdrowia. Systematyczna pomoc w leczeniu i wsparcie mogłoby w wielu przypadkach zapobiec takiemu scenariuszowi.

➤Systematyczne starzenie się społeczeństwa, zanikanie więzi rodzinnych, wzrost ilości osób samotnych, niedostateczny poziom świadczeń leczniczych wpływa na coraz większą ilość osób, które z powodu starości, chorób, samotności nie mogą już samodzielnie funkcjonować w środowisku, nawet przy wsparciu usługami opiekuńczymi, bowiem wymagają całodobowej opieki. Stąd konieczne jest zapewnienie w budżecie gminy odpowiedniego poziomu środków, które zapewnią możliwość kierowania tych osób do domów pomocy społecznej i ponoszenia przez gminę odpłatności za ich pobyt.

➤Kolejną potrzebą, której nie udało się dotychczas zrealizować, jest tworzenie w Wałbrzychu placówek dla młodzieży, w których można by prowadzić działalność profilaktyczną, terapeutyczną i uspołeczniającą dla młodzieży w wieku

ponadgimnazjalnym. Prowadzone przez Ośrodek działania w postaci projektów ze środków unijnych: „Szansa dla młodzieży”, „Wybieramy swoją przyszłość” są niewystarczające, bo nie dysponują bazą do stałej systematycznej pracy z młodzieżą zagrożoną, wywodzącą się ze środowisk dysfunkcyjnych, sprawiającą problemy wychowawcze.